

בית הדין הצבאי המחוזי

מחוז שיפוט ז"י

בפני: אל"ם אחסאן חלבי - אב"ד

סא"ל מאיר ויגיסר - שופט

רס"ן מתן משה בר - שופט
און

בעניין: התובע הצבאי (ע"י ב"כ, סרן שחף חיטמן אפיני)

נגד

הנאשם: ח/XXX רס"ן ד' י' ד' (ע"י ב"כ, סרן מאיה שגיא)

הכרעת - דין

על פי הודאתו, מורשע הנאשם בעבירה של חריגה מסמכות לפי סעיף 68 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, בהתאם לכתב האישום המתוקן ולפרטים הנוספים.

ניתנה היום, כ"ג בניסן התשע"ח, 8/4/2018, והודעה בפומבי ובמעמד הצדדים.

(-)
שופט

(-)
אב"ד

(-)
שופט

גזר - דין

הנאשם, רס"ן דוד דרינוף, נותן את הדין בגין עבירה של חריגה מסמכות, לפי סעיף 68 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, וזאת על סמך הודאתו בכתב אישום מתוקן.

מעובדות כתב האישום עולה כי הנאשם, שנשא בתפקיד מ"פ, הורה לחייל ביום 8 באוגוסט 2016, לפנות בוקר, לנהוג ברכב צבאי מסוג "דוד", על אף העובדה שעובר לתחילת הנסיעה מסר לו החייל שנהג ברכב כי "הבלמים חלשים". הנסיעה ארכה כארבעים דקות, ובסופה שבו לבסיס. ברכב ישבו הנאשם, ששימש כמפקד נסיעה, ושני חיילים נוספים.

כשלוש שעות לאחר מכן, כשנדרשו לצאת לנסיעה נוספת, מסר אותו חייל לנאשם בשנית כי "הבלמים חלשים", והנאשם הורה לו לנסוע וכן הוסיף כי הבעיה תטופל לאחר הנסיעה. במהלך נסיעה זו, ולאחר כשעתיים, בעליה למוצב נרקיס, הבחין החייל שנהג כי הרכב מתקשה לנסוע בעליה, ולכן החליט לשלב להילוך ראשון, וניסה לבצע "זינוק בעליה" תוך שהוא לוחץ על דוושת הבלם ודוושת המצמד בו זמנית. החייל לא הצליח לבצע את פעולת הזינוק וכתוצאה מכך הרכב התדרדר, ובשל הבעיה בבלמים, לא ניתן היה לעצור את הרכב שהתדרדר במהירות. החייל הסיט את ההגה בכדי להביא לבלימת הרכב בסלעים, ובמקביל ניסה רכב מסוג האמר לנסוע לאחור בכדי למנוע את ההתנגשות עם הרכב האמור, אך ללא הצלחה. בשל הפגיעה נפתחו דלתות הרכב הצבאי ואחד החיילים שלא היה חגור, עף מהרכב. בעקבות התאונה נגרמו נזקים לשני כלי הרכב בסכום כולל של כ-25,000 ש"ח. מסמך "הפרטים הנוספים" לימד כי החקירה נפתחה בעקבות התאונה בה היו מעורבים הנאשם וחייליו. בחקירה, הודה הנאשם במיוחס לו ושיתף פעולה עם גורמי החקירה. כן עולה מהפרטים הנוספים שהנסיעה הראשונה הייתה לצורך מבצעי ואילו השנייה הייתה לצורך "פתיחת ציר".

כאמור, הנאשם הורשע בדין על סמך הודאתו וזאת במסגרת הסדר טיעון בו נקשרו הצדדים. על פי ההסדר עתרו הצדדים להטיל על הנאשם עונש מאסר מותנה בגין עבירות של חריגה מסמכות והתרשלות בהיבט פיקוד על חיילים, וקנס כספי בסך 5,000 ש"ח. עניין אחד לא היה מוסכם, והוא עתירת המאשימה להשית על הנאשם גם עונש של נזיפה חמורה.

מתדפיסו האישי של הנאשם עולה שהוא התגייס לצה"ל בשנת 2008, במסגרת "איתן", ולאחר שהשלים טירונות העשרה בחוות השומר וכן לאחר ששובץ בחטיבת גולני, הוא השתלב במסלול לחימה, אותו סיים בהצלחה. בהמשך, סיים הנאשם קורס מ"כים כחניך למופת ובחודש יוני 2011 הוסמך לקצונה. הנאשם התקדם במדרג הדרגות והתפקידים, רובם ככולם, בתפקידי לחימה.

מטעם הנאשם הוגשה שורה ארוכה של תעודות הצטיינות והערכה. בין היתר, זכה הנאשם לתעודת הצטיינות סמוך לאחר גיוסו ממערך איתן; כמצטיין מחלקתי בשנת 2009; כחניך למופת בקורס מ"כים; כמצטיין מטעם מפקד חטיבת גולני;

וכמצטיין בתפקיד מפקד מחלקה. כן הוצגה תעודת הצטיינות של הנאשם מטעם קצין החינוך והנוער הראשי, ותעודת הוקרה והערכה עליה חתומים שר הביטחון והרמטכ"ל, מחודש אוקטובר 2017.

לצד אלו, הוגשה חוות דעת מטעם מפקד חטיבת גולני, אל"ם ש' ב', שבה נאמר כי הנאשם שירת תחת פיקודו כמפקד בית ספר חטיבתי וביצע את המוטל עליו על הצד הטוב ביותר, תוך שאיפה למצוינות. כן נאמר כי הנאשם הפגין מקצועיות ואחריות כלפי פקודיו.

בעדותו בפני בית הדין תיאר הנאשם את הרקע האישי שלו והקשיים שעמדו בפניו בעת שהתגייס לצבא (ולא נפרט כאן את הדברים מפאת צנעת הפרט). הנאשם הבהיר, כי הצבא היווה עבורו מקפצה לשינוי בו היה חפץ, ולאחר שהצטיין בטירונות בחוות השומר, ביקש להשתלב בשירות קרבי, אולם הדבר נמנע ממנו בשל סימול קה"ס (קשיי הסתגלות) גבוה. ברם, לאחר ארבעה חודשי שירות בחטיבת גולני, הורד הסימול על ידי המפקדים, והנאשם השלים מסלול כלוחם, ולאחר מכן יצא לקורס פיקוד וקורס קצינים. הנאשם תיאר את התפקידים שביצע כמפקד לוחם, ואת תפקידו האחרון שבמסגרתו זכה לתעודת הצטיינות מטעם שר הביטחון. הנאשם הוסיף שכעת הוא נמצא בלימודים אקדמיים לתואר ראשון בקרימינולוגיה. הנאשם מסר שהוא נשוי ואב לשניים.

לגבי האירוע אמר הנאשם את הדברים הבאים: "הרגשתי נורא אחרי התוצאה של האירוע, הבנתי ששיקול הדעת שלי היה מוטעה, הכוונה שלי בנסיעה הראשונה לחתור למגע, ובנסיעה השנייה היה מתוך התחשבות באזרחים החקלאים כדי לא לעכב אותם או לפגוע בפרנסה שלהם. לא לקחתי בחשבון מה היה יכול להיגרם ופה הייתה הטעות שלי ועל זה אני לוקח אחריות מלאה".

הנאשם אמר שהוא רואה את עתידו בצה"ל, וביקש להימנע מהטלת עונש של נזיפה חמורה. מתוך חשש שזה יפגע בקידום שלו.

הצדדים עתרו לכבד את הרכיבים המוסכמים של הסדר הטיעון שנכרת ביניהם, אם כי מנגד עמדה התביעה על כך שהנאשם בחר באופן מודע לסכן את חיי חייליו וחיי שלו, על אף שעמדו בפניו אפשרויות פעולה נוספות. במעשה זה, כך נטען, היה הנאשם קל דעת, בפרט לאור כך שהורה על ביצוע נסיעה נוספת חרף הדיווח על התקלה. עוד נטען שרק בנס נמנעה פגיעה ממשית בנאשם ובחייליו. התביעה לא התעלמה מסיפורו האישי של הנאשם, שעמד לזכותו ברכיבי הענישה המוסכמים, אולם טענה כי יש מקום "לתת ביטוי לכישלון החרוץ בו נכשל הנאשם שלקח סיכון כה משמעותי, הן ביחס לעצמו והן ביחס לחייליו".

כן ציינה התביעה כי הטלת העונש המבוקש אין בה, כשלעצמה בכדי להביא לפגיעה בקידום הנאשם, וכי העונש הזה הוא תוצר של המעשה. ההגנה בטיעוניה, ביקשה לעמוד על שאלת "שיקול הדעת" של הנאשם כאשר בנסיעה הראשונה עמדו שיקולים מבצעים מובהקים. כן ציינה ההגנה כי הדיווח היה לכך שה"בלמים חלשים" וכלל לא דווח כי הבלמים אינם פועלים או שלא ניתן לעשות שימוש ברכב. הדברים מתחדדים נוכח כך שבוצעה נסיעה ראשונה, והרכב חזר לבסיס, כך שניתן היה להניח שהיה תקין. ההגנה אמרה בהקשר זה כי "לא כל טעות היא כישלון ובוודאי לא כישלון שהוא כישלון ערכי".

ההגנה עמדה על סיפורו האישי של הנאשם, על התפנית שעשה בחייו והצטיינותו לאורך כל השירות הצבאי, ועל משמעות עצם עמידתו לדין. עוד טענה ההגנה לשיהוי בהגשת כתב האישום ולנושנות האירוע, כאשר בפרק הזמן לא רק שהנאשם המשיך בשירות תורם, אלא זכה להערכה מצד הגורמים הבכירים ביותר.

כפי שנאמר בפתח הדברים הנאשם נכשל בעבירה של חריגה מסמכות, על כך שהורה לבצע שתי נסיעות ברכב צבאי מסוג "דוד" על אף שדווח לו כי "הבלמים חלשים", ולבסוף התממש הסיכון ונגרמה תאונה. נדמה, כי רק בנס לא נגרם נזק חמור יותר או פגיעה בחיי אדם. אכן, יש טעם בטענת התביעה כי מעשיו של הנאשם מבטאים כשל של ממש המחייב אמירה ערכית של בית הדין. תאונות הדרכים הפכו לרעה חולה בחברה הישראלית וצה"ל פועל במשנה תוקף, בכל האמצעים העומדים לרשותו על מנת למגר את התופעה. בתי הדין, אף הם פועלים להעביר מסר מרתיע וברור. מהטעם הזה, מורשע הנאשם בפני בית הדין הצבאי ולא בדין משמעתי או בבית הדין לתעבורה. עם זאת, וחרף היבטי החומרה והסיכון בכוח מהמעשים של הנאשם, מצאנו לקבוע כי היה זה ראוי ונכון להסתפק בענישה אשר צופה פני עתיד לצד קנס כספי, כפי שסוכם בין הצדדים, וכן מצאנו לקבוע כי אין מקום להטיל על הנאשם עונש נוסף של "נזיפה חמורה". להלן נביא את נימוקינו לכך.

עניין לנו באירוע אשר התרחש בחודש אוגוסט 2016, וכתב האישום המקורי הוגש למעלה משנה לאחר מכן, בחודש נובמבר 2017, מבלי שהונח הסבר שמניח את הדעת. במקרה של הנאשם, לא רק שהשיהוי הביא לכך שהלכה למעשה הוכח שהנאשם לא נכשל בעבירות נוספות, אלא שהוכח כי הנאשם התמיד בתרומתו המיוחדת לצה"ל ולמדינה, כאשר סמוך מאוד להגשת כתב האישום אף ניתנה בידי הנאשם תעודת הערכה משר הביטחון והרמטכ"ל. במצב דברים זה, מוקשית מעט העתירה להטיל על הנאשם עונש של "נזיפה חמורה" שהוא עונש הצהרתי, אם ניתן לומר זאת, ולא ממשי.

אכן, הנאשם נכשל בהפעלת שיקול דעתו, אולם נכון לציין את נסיבות ביצוע העבירה, בעיקר בכל הנוגע לכך שלא נמסר לו דבר מעבר לכך ש"הבלמים חלשים", ובכל הנוגע לכך שבוצעה נסיעה ראשונה בת כארבעים דקות שבסופה חזר הרכב לבסיס. כמו כן, אין מחלוקת כי הנאשם פעל כפי שפעל מתוך רצונו, גם אם בשיקול דעת מוטעה, לבצע את המשימות, הן זו המבצעית והן זו שנוגעת לפתיחת הציר, כאשר הנאשם היה נוסע ברכב.

בכל הנוגע לטענה שצריך להיות ביטוי ערכי לכישלון של הנאשם, הרי שבמקרה זה קיימת חשיבות מיוחדת לעצם עמידת הנאשם לדין וכן לעצם עונש המאסר המותנה והקנס הכספי שיוטלו עליו. אכן, אילו היה עומד הנאשם לדין משמעותי, ייתכן שראוי היה להטיל עליו ענישה של נזיפה או אף נזיפה חמורה כעתירת התביעה, אך להעמדתו של הנאשם לדין פלילי משמעויות ענישה אחרות - חמורות יותר. בשל הרשעתו יוטלו עליו עונשים פליליים אשר בוודאי מבטאים את הפסול במעשיו של הנאשם. על כן, סברנו כי לא נדרש להוסיף על אלה גם רכיב ענישה נוסף של "נזיפה חמורה", אשר על פי הראיות שהוגשו אלינו, עלול לפגוע בקידומו של הנאשם.

בל נשכח כי עניין לנו במי שביקש ליטול אחריות בהזדמנות הראשונה, וכך גם בחקירה, ואשר ניכר בעדותו כי הוא מבין את הטעות בשיקול הדעת. טעות זו אינה מאפיינת את דרכו של הנאשם לאורך השנים בצה"ל. לא בכל יום מובא בפני בית הדין נאשם כמו הנאשם שבפנינו. מעטים הם האנשים אשר יכולים להביא את עצמם לשינוי כה משמעותי, כאשר במקרה זה יש בשינוי תרומה לצה"ל ולמדינה שאין שני לה. לטעמנו נכון שלא תיפגע דרך קידומו של הנאשם בצה"ל ונכון שלא ייחרץ עתידו על סמך המעשה בו נכשל, כשמנגד מעשים רבים שכל כולם למען ביטחון המדינה ותושביה.

משכך, אנו מאמצים את רכיבי הסדר הטיעון, ונמנעים מלהטיל על הנאשם עונש של "פסילה חמורה" בנסיבות הללו.

על הנאשם מוטלים אפוא העונשים הבאים:

א. שלושים (30) ימי מאסר על תנאי, למשך שנתיים, לבל יעבור עבירות של חריגה מסמכות או התרשלות בהיבט של פיקוד על חיילים.

ב. קנס כספי בסך חמשת אלפים (5,000) ש"ח אשר ינוכה ממשכורות הצבאית של הנאשם בחמישה תשלומים חודשיים עוקבים ושווים החל מיום 1/6/2018.

זכות ערעור תוך 15 יום.

ניתן היום, כ"ו בניסן תשע"ח, 11/4/2018, והודע בפומבי ובמעמד הצדדים.

(-)
שופט

(-)
אב"ד

(-)
שופט

העתק נכון מן המקור
עו"ד ליבי יעקובי, סגן
ע. משפטית לנשיא ביה"ד

חתימת המגיה
נערך על ידי ל.ב.

תאריך הדפסה : 11/04/2018